

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 kwietnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu w Wydziale XVII Karnym - Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący: SSO Jarosław Komorowski

Sędziowie: SSO Jerzy Andrzejewski

SSR del. do SO Robert Kubicki (spr.)

Protokolant: aplikant adwokacki Angelika Rucińska

w obecności Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu – Jerzego Maćkowiak

po rozpoznaniu w dniu 24 kwietnia 2015 roku na rozprawie

sprawy **L. P. (P.)**

oskarżonego o popełnienie przestępstw z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 1 k.k. i z art. 190 § 1 k.k.

na skutek apelacji obrońcy oskarżonego od wyroku Sądu Rejonowego w Grodzisku Wlkp. z dnia 23 grudnia 2014 roku, sygn. akt II K 76/14

1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację za oczywiście bezzasadną;
2. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. Agnieszki Skopowskiej kwotę 516,60 zł tytułem nieopłaconych kosztów obrony udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym;
3. zwalnia oskarżonego od obowiązku zwrotu na rzecz Skarbu Państwa kosztów procesu za postępowanie odwoławcze, w tym od opłaty za II instancję.

Robert Kubicki Jarosław Komorowski Jerzy Andrzejewski

UZASADNIENIE

Wyrokiem wydanym w dniu 23 grudnia 2014 roku w sprawie II K 76/14 Sąd Rejonowy w Grodzisku Wlkp. uznał oskarżonego **L. P.** za winnego tego, że:

1. w dniu 17 grudnia 2013 r. około godziny 01.45 w B., gmina G., w województwie (...), na terenie gospodarstwa rolnego, używając przemocy wobec E. K. poprzez szarpanie za odzież, wykręcenie ręki i kierowanie gróźb pozbawienia życia, po czym zażądał wydania pieniędzy w kwocie 1.000,00 złotych, lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na to, że pokrzywdzona nie posiadała przy sobie pieniędzy, tj. za winnego popełnienia czynu z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 1 k.k., za co na podstawie art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 2 lat pozbawienia wolności;
2. w dniu 17 grudnia 2013 r. około godziny 01.45 w B., gmina G., w województwie (...), na terenie gospodarstwa rolnego, w budynku gospodarczym groził pozbawieniem życia T. M. czym wzbudził w zagrożonym uzasadnioną obawę, że groźba zostanie spełniona, tj. za winnego popełnienia czynu z art. 190 § 1 k.k., za co na podstawie art. 190 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 5 miesięcy pozbawienia wolności.

W punkcie 3. wyroku Sąd na podstawie art. 85 k.k. i 86 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu karę łączną 2 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności.

W kolejnym punkcie wyroku Sąd na podstawie art. 44 § 2 k.k. orzekł przepadek na rzecz Skarbu Państwa poprzez ich zniszczenie dowodów rzeczowych w postaci rękawiczek i czapki z wyciętymi otworami przechowywanych w aktach sprawy.

O kosztach procesu orzeczono w ostatnim punkcie wyroku zwalniając oskarżonego od obowiązku ich ponoszenia i nie wymierzając mu opłaty.

Apelację od powyższego wyroku wniósł **obrońca oskarżonego** zaskarżając go w części – tj. w zakresie wymierzonej Ł. P. kary łącznej - zarzucając orzeczeniu Sądu Rejonowego błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia o karze łącznej w związku z zastosowaniem zasady asperacji, polegający na pominięciu, że pomiędzy popełnionymi przestępstwami zachodzi ścisła więź czasowa i przestrzenna a także tożsamość w zakresie sposobu wypowiedzania gróźb i motywu działania, tj. chęć zabrania pieniędzy, co mogło mieć wpływ na treść wyroku przez niezastosowanie zasady absorpcji przy wymiarze kary łącznej.

W związku z powyższym skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez obniżenie wymierzonej kary łącznej do 2 lat i warunkowe zawieszenie jej wykonania na 5 lat próby. Nadto skarżący wniósł o zasądzenie na jego rzecz kosztów obrony udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym a nieopłaconych nawet w części

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego okazała się oczywiście bezzasadna.

Na wstępie należy zauważyć, iż Sąd Rejonowy w sposób staranny rozważył dowody i okoliczności ujawnione w toku przewodu sądowego i na ich podstawie dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych oraz zastosował właściwą kwalifikację prawną czynów przypisanych oskarżonemu. Swoje stanowisko w tym zakresie Sąd przedstawił szczegółowo w pisemnym uzasadnieniu, odpowiadającym wymogom art. 424 § 1 k.p.k., umożliwiając tym samym kontrolę odwoławczą zaskarżonego orzeczenia. Sąd Okręgowy nie dostrzegł zarazem uchybień wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., które powodowałyby konieczność uchylenia wyroku niezależnie od granic zaskarżenia. W tej zatem sytuacji instancyjną kontrolę zaskarżonego wyroku Sąd Okręgowy ograniczył jedynie do zarzutów wskazanych w apelacji obrońcy oskarżonego.

Zauważyć w tym miejscu należy, iż apelacja obrońcy skierowana była wyłącznie przeciwko orzeczeniu o karze łącznej, która w ocenie autora apelacji winna była zostać wymierzona z zastosowaniem zasady pełnej absorpcji. Jednocześnie skarżący nie kwestionował wysokości wymierzonych Ł. P. kar jednostkowych, do czego podstaw nie znalazł również Sąd odwoławczy, zdaniem którego kary te uwzględniały w należyтым stopniu zarówno stopień społecznej szkodliwości każdego z czynów jak i stopień zawinienia oskarżonego.

Jednocześnie skarżący w treści wniesionego środka odwoławczego nie przedstawił jakichkolwiek argumentów pozwalających na uznanie, iż Sąd Rejonowy wymierzając Ł. P. karę łączną w wymiarze 2 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności nie uwzględnił w sposób właściwy wszystkich istotnych okoliczności wiążących się z poszczególnymi dyrektywami i wskazówkami jej wymiaru.

Podkreślić należy, iż wydając wyrok łączny Sąd bierze pod uwagę nie tyle ogólne dyrektywy wymiaru kary wskazane w art. 53 k.k., które zostały już uwzględnione przy wymiarze kar jednostkowych, co rozważa przedmiotowo-podmiotowy związek zachodzący między przestępstwami oraz kładzie nacisk na cele zapobiegawcze i wychowawcze, jakie ma odnieść kara łączna. Badanie istnienia związku podmiotowego i przedmiotowego pomiędzy zbiegającymi się czynami sprowadza się do oceny, czy między tymi czynami zachodzi zwartość czasowa czy też jej brak, a nadto czy istnieje podobieństwo rodzajowe albo różnice w tym zakresie oraz związek podmiotowy. Są to bez wątpienia okoliczności, które mogą przemawiać za mniej lub bardziej korzystnym ukształtowaniem kary łącznej. Efektem owej oceny jest zastosowanie przez Sąd jednej z trzech wskazanych w doktrynie zasad wymierzania kary łącznej – zasady absorpcji, kumulacji bądź stanowiącej kompromis między dwiema pierwszymi zasady asperacji. Przyjęcie którejś ze wskazanych zasad zależy od bliskości przedmiotowo-podmiotowego związku między zbiegającymi się przestępstwami oraz odstępu

czasu, w jakich te zostały popełnione. Im bliższe są te relacje, tym bardziej kara łączna powinna być zbliżona do dopuszczalnego minimum, uwarunkowanego wysokością kar jednostkowych. Jakkolwiek przy orzekaniu kary łącznej możliwe jest zastosowanie zarówno zasady pełnej absorpcji, jak i pełnej kumulacji, to jednak tego rodzaju rozstrzygnięcia – jako skrajne – winny być stosowane wyjątkowo, znajdując wnikliwie uzasadnienie w wyroku (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 grudnia 1975r., Rw 628/75).

W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy łącząc wymierzone oskarżonemu kary jednostkowe pozbawienia wolności w rzeczywistości zastosował zasadę asperacji i połączył wymierzone kary pozbawienia wolności, wymierzając karę łączną 2 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności. W ocenie Sądu Okręgowego tak wymierzona kara łączna nie budzi zastrzeżeń zaś Sąd Rejonowy przy zastosowaniu w znacznej mierze zasady asperacji we właściwym stopniu uwzględnił wszystkie wskazane wyżej przesłanki orzekania kary łącznej.

Faktem jest – i co podkreśla skarżący - iż pomiędzy czynami stanowiącymi przedmiot rozpoznania Sądu I instancji istnieje bliski związek czasowy i przestrzenny, oba bowiem zostały popełnione w tym samym dniu. Uwadze obrońcy oskarżonego umyka jednak fakt, iż choć sposób popełnienia obu czynów był zbliżony, godziły one jednak w odmienne dobra prawne – w wypadku pierwszego z czynów dobrem naruszonym przez oskarżonego było mienie, podczas gdy w wypadku drugiego z czynów ogólnym przedmiotem ochrony, w który godził oskarżony Ł. P., była wolność osoby pokrzywdzonej.

Jak przy tym już wyżej zaznaczono wymierzenie kary łącznej z zastosowaniem zasady pełnej absorpcji winno następować jedynie wyjątkowo, gdy wskazywany związek – i to na każdej płaszczyźnie – jest bardzo bliski.

Podkreślić przy tym należy, iż w kontekście treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku w części dotyczącej kary łącznej użycia przez Sąd Rejonowy sformułowania o zastosowaniu zasady absorpcji nie sposób traktować inaczej, niż oczywistej omyłki pisarskiej.

Warto przy tym mieć na uwadze, że Sąd Rejonowy wymierzył oskarżonemu karę łączną poniżej jej górnej granicy i tylko nieco ponad ustawowe minimum. Sąd Okręgowy stoi przy tym na stanowisku, że wymierzenie oskarżonemu kary łącznej z zastosowaniem zasady pełnej absorpcji, jak wnosił o to jego obrońca, byłoby nieuzasadnionym premiowaniem oskarżonego.

W ocenie Sądu Okręgowego kara orzeczona wobec Ł. P. uwzględnia zatem w sposób właściwy wskazane wyżej dyrektywy jej wymiaru jak również spełni swe zadanie w obszarze prewencji indywidualnej i generalnej.

Wymierzenie oskarżonemu kary łącznej powyżej 2 lat pozbawienia wolności zwalniało przy tym Sąd Rejonowy z konieczności rozważenia, czy wobec oskarżonego zaistniały warunki umożliwiające zawieszenie wykonania orzeczonej wobec niego kary. W ocenie Sądu Okręgowego nawet jednak w wypadku uczynienia zadość wnioskowi apelacji w zakresie wymiaru kary łącznej – do czego jak wyżej wskazano brak było powodów – w stosunku do Ł. P. nie zachodziła możliwość sformułowania pozytywnej prognozy kryminalistycznej, będącej warunkiem skorzystania z dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania kary.

Nadmienić bowiem należy, iż oskarżony przed popełnieniem czynów objętych niniejszym postępowaniem już 4 – krotnie naruszał przepisy ustawy karnej popełniając przestępstwa przeciwko mieniu i bezpieczeństwu w komunikacji. Jednocześnie wobec Ł. P. stosowano początkowo kary nieizolacyjne (grzywny i ograniczenia wolności), następnie zaś kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania. Co więcej ostatni wyrok skazujący wydany został wobec oskarżonego w dniu 12 czerwca 2013 roku, a zatem na 6 miesięcy przed czynami wskazanymi w akcie oskarżenia. Nie powstrzymało to jednak Ł. P. od ponownego złamania przepisów prawa. Dopuszczenie się przez oskarżonego kolejnych przestępstw, w tym o tak znacznej społecznej szkodliwości, dowodzi wyraźnie, iż sformułowana wobec niego uprzednio pozytywna prognoza kryminalistyczna była błędna i tylko kara o charakterze izolacyjnym spełnić mogłaby swą funkcję w zakresie prewencji indywidualnej.

Nawet zatem w przypadku wymierzenia oskarżonemu kary łącznej pozbawienia wolności poniżej 2 lat nie byłoby możliwe warunkowe zawieszenie jej wykonania, a to z powodu braku pozytywnej prognozy kryminologicznej, która przecież jest warunkiem koniecznym dla możliwości zastosowania ww. środka probacyjnego.

Kierując się powyższymi względami Sąd Okręgowy nie znajdując podstaw do zmiany zaskarżonego orzeczenia, utrzymał je w mocy, uznając jednocześnie wniesioną apelację za oczywiście bezzasadną.

Nadmienić należy, iż apelacja jest oczywiście bezzasadna (vide: art. 457 § 2 k.p.k.) jeżeli w sposób oczywisty brak jest wątpliwości co do tego, że w sprawie nie wystąpiły uchybienia określone w art. 438 k.p.k. oraz art. 439 k.p.k. a nadto nie zachodzi przesłanka z art. 440 k.p.k. Apelacją oczywiście bezzasadną jest taka, której bezpodstawność, niezasadność nie budzi wątpliwości. Zasadność (lub jej brak) apelacji wiązać należy bowiem z oceną trafności uchybień, jakie w apelacji zostały wskazane. Wskazane powyżej okoliczności uzasadniające określenie przedmiotowej apelacji za oczywiście bezzasadną zachodziły niewątpliwie w niniejszej sprawie. Argumenty apelacji pomijały bowiem istotne okoliczności sprawy (lub stały w rażącej opozycji do nich), względnie tyczyły się okoliczności nieistotnych z punktu widzenia wymiaru kary.

W punkcie 2. wyroku Sąd na podstawie § 1, § 2 i § 14 ust. 2 pkt 4 oraz § 16 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu zasądził na rzecz obrońcy oskarżonego adwokata Agnieszki Skopowskiej kwotę 516,60 zł tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

W ostatnim punkcie rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy orzekł o kosztach postępowania odwoławczego na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k. zwalniając oskarżonego od obowiązku ich ponoszenia. Podkreślić należy, iż zwolnienie od obowiązku ponoszenia kosztów postępowania winno stanowić wyjątek od zasady, że ponosi je ta strona, która swym zachowaniem wygenerowała ich powstanie. W ocenie Sądu odstępianie od powyższej zasady było zaś uzasadnione – oskarżony nie uzyskiwał bowiem żadnych dochodów a obecnie – w związku z koniecznością odbycia kary pozbawienia wolności – jego możliwości majątkowe i zarobkowe ulegną dalszemu ograniczeniu.

Robert Kubicki Jarosław Komorowski Jerzy Andrzejewski